

Opakování, Odpovědnost v obchodním právu

Semináře J. Kotáska, 9. týden

1. Strany si ve smlouvě sjednaly pro případ prodlení s placením „penále“ ve výši 30% p.a. Posuďte toto ujednání z hlediska jeho určitosti a platnosti.
2. Jak určíte úroky z prodlení v obchodním právu?
3. Jaký je vztah úroků z prodlení a náhrady škody? Čím se v tomto ohledu liší úroky z prodlení a smluvní pokuta?
4. Obstojí jako platné ujednání typu: „Úroky z prodlení je oprávněn určit věřitel sám v rozmezí 4%- 30% dle své volby“?
5. Uveďte na příkladech odpovědnost za předšmluvní jednání (culpa in contrahendo) a posuďte je z hlediska českého práva.
6. Člen představenstva způsobil společnosti škodu, argumentuje však tím, že škodu nezavinil, neboť šlo o okolnost, kterou nemohl nijak ovlivnit (šlo o zpronevěru jednoho z pokladníků, kteří měli neomezené dispoziční právo k účtu společnosti). Bude mít tato argumentace úspěch? Jakým režimem se bude tento vztah řídit?
7. Kdo může uplatnit, příp. iniciovat, uplatnění nároku na náhradu škody vůči členům představenstva?
8. Lze smluvně dopředu limitovat odpovědnost za škodu? Uplatní se u náhrady škody moderační právo soudu?
9. Žalovaný argumentuje ve sporu o náhradu škody tím, že poškozenému nevznikla škoda ve formě ušlého zisku, protože by (zmařenou) transakcí stejně žádný zisk nezískal vinou nízké marže. Jak takové námitky můžete předejít?
10. Účastník smlouvy oznámil včas skutečnost, že nebude schopen dostát svému závazku (dodání zboží podle kupní smlouvy). Bude povinen hradit škodu, která nesplněním závazku vznikne?
11. Žalobci vznikla škoda zaplacením smluvní pokuty v důsledku porušení povinnosti jeho poddodavatelem. Tato smluvní pokuta byla sjednána až po uzavření smlouvy s poddodavatelem a poddodavateli bylo při uzavírání smlouvy se zhotovitelem známo, že smlouva mezi zhotovitelem a objednatelkou neobsahuje ujednání o smluvní pokutě. Žalobce argumentuje tím, že smluvní pokuta, kterou uhradila žalovaná jako zhotovitelka svému objednateli (investorovi) ve stavebnictví za prodlení s odstraněním vady, byla pro žalobce, jako zhotovitele (subdodavatele), předvídatelnou škodou s přihlédnutím ke všem skutečnostem, které měl jako podnikatel ve stavebnictví znát a při obvyklé péči mohl předvídat. Ustanovení § 379 je podle dovolatelky založeno na objektivním měřítku pravděpodobnosti určitého důsledku s přihlédnutím k obvyklé péči, kterou má povinná strana znát, a nikoliv jen na subjektivním základu, jak věc odvolací soud posuzoval, vycházel-li pouze z ujednání mezi účastníky, bez toho, aby vzal v úvahu i ostatní důkazy ve vztahu mezi třetími osobami. Smluvní pokuta je ve stavebnictví obvyklá, a pokud by se žalobce neprojevil jako nekompetentní podnikatel, musel její pravděpodobnost sjednání mezi třetí osobou a žalovanou s ohledem na obchodní zvyklosti ve stavebnictví předvídat. Považujete námitky za relevantní?
12. Účastníci uzavřeli dne 12. 12. 2002 smlouvu o vystoupení č. 402.079, kterou se žalovaná podnikatelka (agentura) zavázala zajistit pro žalobkyni (majitele koncertní haly) provedení vystoupení skupiny N. G. K. za sjednanou odměnu ve výši 23.510,- Kč. Sjednané vystoupení nebylo žalovanou zajištěno z důvodu onemocnění jedné ze

členek skupiny – B. P. V důsledku vznikla žalobkyni škoda ve výši 86.490,- Kč představovaná dle její argumentace rozdíl mezi původně sjednanou odměnou a částkou 110.000,- Kč, kterou žalobkyně zaplatila za náhradní vystoupení obdobného umělce ve sjednaný den představení. Soud prvního stupně posoudil předmětnou smlouvu jako smlouvu nepojmenovanou uzavřenou podle § 269 odst. 2 obchodního zákoníku (dále jen „ObchZ“) a uvedený rozdíl cen obou vystoupení jako škodu podle § 380 ObchZ s tím, že tato škoda je v příčinné souvislosti s porušením smlouvy žalovanou. K onemocnění B.P. zjistil, že dne 14. 12. 2002 již od rána trpěla zdravotními problémy, které se během dne zhoršily a jejich rozsah ji donutil vyhledat lékařské ošetření a bránil jí v realizaci vystoupení. Podle článku VIII.1 uzavřené smlouvy zprošťuje žalovanou povinnosti k úhradě vzniklé škody vyšší mocí. Soud prvního stupně tedy žalobu zamítnul. K odvolání žalobkyně Městský soud v Praze změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku 86 490 Kč. Na rozdíl od soudu prvního stupně dospěl soud k závěru, že žalovaná sjednáváním vystoupení v rozsahu, jak bylo zjištěno soudem prvního stupně, dívky přetížila. U B. P. pak došlo ke zhroucení a následné nemožnosti vystoupit. Protože důvody, které vedly k nesplnění smlouvou sjednané povinnosti zajistit vystoupení skupiny, tedy onemocnění B. P., byly způsobeny jednáním žalované (agentura jí na stejný den naplánovala 4 podobné akce), není možné aplikovat ustanovení § 374 odst. 1 ObchZ o okolnostech vylučujících odpovědnost za škodu. Navíc z výkladu ustanovení § 386 ObchZ je podle názoru odvolacího soudu zřejmé, že „nelze sjednat jiné liberační důvody, nýbrž lze sjednat pouze rozsah škody“. Žalobkyně se nemohla platně předem vzdát svých práv z odpovědnosti za škodu před případným porušením povinností ze strany žalované, z něhož mohla vzniknout škoda. Protože odpovědnost žalované není možno v daném případě liberovat, není významné, zda žalovaná splnila povinnost sdělit překážku bránící splnění povinnosti žalobkyni včas či nikoli, ani to, zda již v době vzniku závazku věděla o těchto sjednaných vystoupeních a porušila tak článek VI smlouvy. Odpovědnost žalované za škodu žalobkyně je podle názoru odvolacího soudu plně v souladu s § 373 a § 379 ObchZ.

- a. Bylo správné posouzení vztahu jako obchodněprávního?
  - b. Žalovaná nepopírá, že ve stejný den měly dívky další 3 podobné vystoupení, argumentuje však tím, že členky skupiny nebyly přetěžovány, neboť všechna jejich vystoupení byla prováděna na playback a trvala nejdéle hodinu a členky skupiny byly převáženy automobilem s vlastním řidičem, takže v průběhu cesty měly možnost odpočívat. Z výpovědi svědka H. dále vyplynulo, že osobnosti showbusinessu jsou při předvánočních turné vždy využívány ve větší míře, což je v oboru běžnou praxí. Je tato argumentace v daném případě relevantní?
  - c. V článku VIII bodu 1 smlouvy o vystoupení sjednaly, že liberačním důvodem je i onemocnění umělce. Lze takové ujednání považovat za platné?
13. Podle smlouvy mezi společností a živnostníkem měla být provedena oprava strojního zařízení v prostorách společnosti do 30. 2. 2006. Do této doby však oprava dokončena nebyla. Jelikož zařízení v důsledku toho nemůže pracovat, vzniká společnosti škoda. Požaduje tedy její náhradu. Živnostník se však brání, že jeho dva zaměstnanci onemocněli a navíc se vyskytly technické komplikace. Vznik škody prý „nijak nezavinil, nedalo se mu nijak zabránit“. Snažil se prý, jak jen to šlo a „úmysl v tom žádný nebyl“. Je živnostník v uvedeném případě odpovědný za vzniklou škodu? Jaké jsou předpoklady vzniku za škodu? Jaká je koncepce odpovědnosti za škodu v obchodním právu?